

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AKSARAY SARIYAHŞİ BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	2
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6
Tablo 8: Personel Gideri Oranın Detaylı Hesaplaması	35

KISALTMALAR

BVD:	Birleşmiş Veriler Defteri
EKAP:	Elektronik Kamu Alımları Platformu
GPS:	Global Positioning System (Küresel Konumlandırma Sistemi)
KDV:	Katma Değer Vergisi
KHK:	Kanun Hükmünde Kararname
kVA:	Kilovoltamper
kW:	Kilowatt
LTD:	Limited
SGK:	Sosyal Güvenlik Kurumu
ŞTİ:	Şirket
TL:	Türk Lirası
web:	World Wide Web (İnternet)

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman İşlemlerinin Hatalı Gerçekleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Su ve Kanalizasyon Hizmetlerine İlişkin Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliğinin Bulunmaması

2. Haczedilebilir ve Haczedilemez Gelirlerin Aynı Banka Hesaplarında Tutulması

3. Hurdaya Ayrılan Taşınırın İlgili Hesapta İzlenmemesi

4. İlçede Ruhsatsız Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması ve İdare Tarafından İşyeri Açma İzin Harçlarının Tahsil Edilmemesi

5. İdarenin Su Hizmeti Sunduğu Abonelerin Bilgilerinde Eksiklik Olması

6. Alınan Depozito ve Teminatların İlgili Olduğu Hesaba Kayıt Edilmemesi

7. Atık Su Ücreti ile Sayaç Tamir ve Bakım Hizmetlerinden Katma Değer Vergisi Tahsil Edilmemesi

8. Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedelinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

9. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal Alımı ve Yapım İşinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

10. Doğrudan Hizmet Alımı Kapsamında Çalıştırılan Personele İlişkin Olarak Belediye Şirketlerine Hakedişlerin Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Tutarı Kadar Eksik Ödenmesi

11. İdarenin Kullanımında olan Araçlarda Hatalı Uygulamaların Bulunması

12. Muhtelif İhtiyaçların Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması

13. Gerçekleştirilmesi Belli Bir Süreyi Gerektiren Bazı Doğrudan Temin İşlerinde Sözleşme Yapılmaması

14. Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Öngörülen Azami Sürede Banka Hesaplarına Aktarılmaması
15. Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullanılması
16. Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar ile İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi
17. Vadesi Geçmiş Alacakların Yasal Takiplerinin Yapılmaması
18. Şirket Personeli Dahil Personel Giderlerinin Mevzuatta Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması
19. Yangın Afetine Uğraması Muhtemel Olan Sahaların Belirlenmemesi
20. Afet ve Acil Durum Planlarının Hazırlanmaması
21. Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi ve Raporların İnternet Sitesinde Yayımlanmaması
22. Kalkınma Ajanslarına Ait Payların Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi
23. Taşınır Mal Yönetim Süreçlerinin Etkili İşletilmemesi
24. Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzelkişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Sarıyahşi Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 9 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Sarıyahşi Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 birim belirlenmiştir. Bunlar; Yazı İşleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü ve Mali Hizmetler Müdürlüğü'dür.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	38	8
Sözleşmeli Personel		
Kadrolu İşçi	19	4
Geçici İşçi	8	8
Toplam	65	20
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		25

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu 1 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Sarıyahşi Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Sarıyahşi Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri		10.100.200,00	2.519.436,42	12.619.636,42	12.587.436,42	32.200,00	
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		1.431.400,00	364.494,48	1.795.894,48	1.789.494,48	6.400,00	
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri		42.125.300,00	1.603.479,69	43.728.779,69	43.657.103,40	71.676,29	
04	Faiz Giderleri		80.000,00		80.000,00	-	80.000,00	
05	Cari Transferler		773.100,00	1.384.756,62	2.157.856,62	2.150.756,62	7.100,00	
06	Sermaye Giderleri		4.027.000,00	-456.150,00	3.570.850,00	3.546.050,00	24.800,00	
07	Sermaye Transferleri		80.000,00	964,37	80.964,37	80.964,37		
08	Borç Verme		1.000,00		1.000,00	-	1.000,00	
09	Yedek Ödenek		5.980.000,00	-5.416.981,58	563.018,42	-	563.018,42	
Toplam			64.598.000,00	0	64.598.000,00	63.811.805,29	786.194,71	

Sarıyahşi Belediyesinin 2024 mali yılı bütçesi ile 64.598.000,00 TL ödenek öngörölmüş olup 2024 yılı ödenek toplamı 64.598.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 63.811.805,29 TL bütçe gideri yapılmış, 786.194,71 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	1.834.500,00	1.208.987,34	-	1.208.987,34	66
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	24.295.000,00	20.306.823,84	-	20.306.823,84	84
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	3.680.000,00	2.139.000,00	-	2.139.000,00	58
05- Diğer Gelirler	30.868.500,00	30.750.245,45	-	30.750.245,45	100
06- Sermaye Gelirleri	3.920.000,00	2.830.384,41	-	2.830.384,41	72
08-Alacaklardan Tahsilat					
09- Red ve İadeler					
Toplam	64.598.000,00	57.235.441,04		57.235.441,04	89

Buna göre 2024 yılında net bütçe geliri %89 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerinin gerçekleşme oranı (%66), alınan bağış ve yardımların ise (%58) oranında gerçekleşmiştir. Beklenen taşınmaz satışının gerçekleşmemesi nedeniyle Sermaye gelirleri (%72) oranında olmuştur. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%84) beklenenin altında gerçekleşmiş olup, 3.988.176,16 TL 2025 yılına bakiye devretmiştir. Diğer gelirler ise (%100) oranına yakın olarak beklenen düzeyde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödenegi (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	10.100.200,00	12.587.436,42	125
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.431.400,00	1.789.494,48	125
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	42.125.300,00	43.657.103,40	104
04- Faiz Gideri	80.000,00		0
05- Cari Transferler	773.100,00	2.150.756,62	278
06- Sermaye Giderleri	4.027.000,00	3.546.050,00	88

07- Sermaye Transferleri	80.000,00	80.964,37	101
08- Borç Verme	1.000,00		
09- Yedek Ödenekler	5.980.000,00		
Toplam	64.598.000,00	63.811.805,29	99

Yukarıdaki tabloya göre 2024 yılında bütçe giderleri %99 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel harcamalarına ilişkin gider kalemleri beklenenin üstünde %125 oranında, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %125 oranında gerçekleşmiştir. Mal ve Hizmet Alım Giderleri %104 oranında beklenen düzeyde artmış, Cari Transferler %278 oranında artmıştır. İlgili artışın sebebi; dernek, birlik, kurum, sandık, kalkınma ajansı gibi kurum ve kuruluş paylarından ve sosyal yardımlar olarak hane halkına yapılan ödemelerde artış olmasından kaynaklanmaktadır. Sermaye Transferleri %101 oranında beklenen düzeyde artmıştır. Sermaye giderleri ise %88 oranında beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023- 2022Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024- 2023Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	482.689,39	890.202,25	1.208.987,34	84	35
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.835.376,62	10.492.657,44	20.313.310,47	80	94
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	470.500,00	7.615.852,85	2.139.000,00	1500	-72
Diğer Gelirler	9.269.988,10	19.123.722,43	30.750.245,45	106	61
Sermaye Gelirleri	322.927,11	1.598.330,37	2.830.384,41	395	77
Toplam					
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	11.000,00	5.000,00	-	-55	-
Net Toplam	16.370.481,22	39.715.765,34	57.235.441,04	143	44

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre 17.519.675,70 TL'lik (%44) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 5.476.852,85 TL (%72) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 318.785,09 TL (%35), diğer gelirlerde 11.626.523,02 TL (%61), Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde

9.820.653,03 TL (%94), ve sermaye gelirlerinde 1.232.054,04 TL (%77), tutarında artış gerçekleşmiştir. Bütçe gelirlerindeki toplam artışın büyük oranda teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ile sermaye gelirlerinden kaynaklandığı, sermaye gelirlerindeki artışın ise taşınmaz satışlarındaki artıştan kaynaklandığı görülmüştür. Ayrıca başarılı yürütülen gelir yönetimi sayesinde diğer gelirlerde de önemli ölçüde bir artış sağlanmıştır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023- 2022Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024- 2023Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	3.062.514,48	6.262.326,63	12.587.436,42	104	101
SGK Devlet Prim Giderleri	472.513,09	1.031.458,43	1.789.494,48	118	74
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	11.627.566,41	24.883.554,68	43.657.103,40	114	75
Faiz Giderleri	60.000,00	1.883,71	-	-97	-
Cari Transferler	1.579.321,97	6.074.846,16	2.150.756,62	284	-65
Sermaye Giderleri	1.080.775,74	1.630.530,06	3.546.050,00	51	118
Sermaye Transferleri	10.207,23	184.342,63	80.964,37	1704	-56
Toplam	17.892.898,92	40.068.942,30	63.811.805,29	123	59

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 23.742.862,99 TL (%59) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında personel giderlerinin 6.325.109,79 TL (%101), sosyal güvenlik kurumlarına ödenen prim giderlerinin 758.036,05 TL (%74) arttığı görülmektedir. Mal ve hizmet alım giderlerinde 18.773.548,72 TL'lik (%75) artış gerçekleşmiştir. Sermaye giderlerinde 1.915.519,94 TL'lik (%118) bir artış olmuştur. Bu artış fiyat istikrarsızlığından kaynaklanmıştır. Sermaye giderlerinde 103.378,26 TL'lik (%56) azalış , cari transferlerde ise 3.924.089,54 TL'lik (%65) azalış gerçekleşmiştir. Bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla tasarrufa gidilerek, cari transferler azaltılmış ve bütçe dengliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 59.284.071,70 TL, Faaliyet Geliri 53.414.220,91 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 5.869.850,79 TL olarak gerçekleşmiştir.

Sarıyahşi Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Sarıyahşi Belediyesi Personel Ltd. Şti.	20.000,00	20.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Sarıyahşi Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- Mizan cetveli
- Temel mali tablolar
 - Bilanço
 - Faaliyet sonuçları tablosu
 - Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ile yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikle işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç

kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İdareyle alakalı iç kontrol ve iç denetim ile ilgili olarak ulaşılan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir:

- Sarıyahşi Belediyesi Birimleri Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hazırlanarak, Belediye Meclisinin 14/11/2011 tarihli ve 2011/33 sayılı kararı kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.
- Sarıyahşi Belediyesi Birimleri Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile iş akış süreçleri belirlenmiştir.
- Yetki devirleri ve sınırları ilgili mevzuatına göre yazılı olarak belirlenmektedir.
- İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate alınmakta olup, 4734 sayılı Kanun kapsamında muayene kabul komisyonu ve piyasa araştırma komisyonunda farklı kişiler görevlendirilmektedir.
- Kamu İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.
- Kamu İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine uygun değildir.
- "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili olarak Etik Haftası kapsamında çeşitli faaliyetler düzenlenmektedir.
- Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir.
- Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.
- Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmamıştır.
- Stratejik plan içerik olarak mevzuata uygun değildir.
- Stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla hazırlanmamıştır.
- İdare performans programını içerik olarak mevzuata uygun hazırlamamıştır.
- Kurumun bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmemiştir.
- İdare kurumsal risklerini belirlememiştir.

- İdare iç kontrol risklerini belirlememiştir.
- Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmamıştır.
- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi yoktur.
- İdare faaliyet raporu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 41’inci maddesine dayanılarak “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre hazırlanmıştır.
- Faaliyet sonuçları ile değerlendirmeleri idare faaliyet raporunda gösterilmektedir.
- İdare faaliyet raporu kurumun web sitesinde yayınlanmamaktadır.
- Kurumda veri kayıt ve dosyalama sistemi mevcut olup, 2017 yılından itibaren EBYS kullanılmaktadır.
- Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edilmiştir.
- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmamıştır.
- İdarenin tüm birimleri iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmemektedir.
- Kurumdaki iç denetçi sayıları, iç denetim fonksiyonun etkin yerine getirilebilmesi için yeterli değildir. Aynı zamanda denetim ve raporlama da bulunmamaktadır.
- Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol güvence beyanını imzalamışlardır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Aksaray Sarıyahşi Belediyesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman İşlemlerinin Hatalı Gerçekleştirilmesi

Amortismanına tabi bazı maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, bazı maddi duran varlıklar için kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25- Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin 187'nci maddesinin (ç) bendinde, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı; bu yönetmelik kapsamındaki kamu idarelerince muhasebe sistemine dahil edilen maddi duran varlıklardan hangilerinin amortismanına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı belirtilmiş; "Tutulacak Diğer Defterler" başlıklı 18'inci bölümünün 491'inci maddesinde ise Duran Varlıklar Amortisman Defteri, mahalli idareler tarafından tutulacak defterler arasında sayılmıştır.

Maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi için kullanılan 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı da aynı Yönetmelik'in 202'nci ve 203'üncü maddelerinde açıklanmıştır. Amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının neler olacağı ise 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği ile belirlenmiş olup Tebliğ'in 9'uncu maddesinde amortismanına tabi her bir varlığın Tebliğ eklerinde yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemeler neticesinde kayıtlı değeri 14.582.251,17 TL olan muhtelif varlıklar (sulama kanalları, su kuyuları, liman ve rıhtımlar, iskeleler, meydanlar, parklar ve yeşil alanlar gibi) için hiç amortisman ayrılmadığı, başlıca atölye makineleri ve aletleri, otomobiller, yük taşıma araçları, döşeme demirbaşları gibi varlıklar için kayıtlı değerlerinden (528.576,07 TL) daha fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir. Bu durum idarenin 2024 yılı bilançosunda 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabının hatalı bilgi içermesine sebep olmuştur.

İdare, yukarıda açıklanan tespit için yazılı cevabında, bulguda yer alan hususların yerine getirileceğini belirtmiştir.

Bu itibarla duran varlıklara ilişkin olarak ilgili mevzuat doğrultusunda amortisman tebliğlerine uygun olarak amortisman ayrılması ve amortisman tabi olmayanlar için amortisman ayrılmaması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Su ve Kanalizasyon Hizmetlerine İlişkin Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliğinin Bulunmaması

Kamu İdaresi tarafından içme ve kullanma suyunun tüketicilere ulaştırılması, kullanımından sonra uzaklaştırılması, kanalizasyon hizmetleri ile ücrete tabi işlerine ilişkin her türlü bedel, teminat, yasaklar ve yaptırımları düzenleyen Tarifeler Yönetmeliği'nin hazırlanmadığı ve yürürlüğe konulmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde; su ve kanalizasyon hizmetleri belediyelerin görev ve sorumlulukları arasında belirlenmiş olup Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belediyelerin yetkileri çerçevesinde yönetmelik çıkarabileceği ve hizmete ilişkin yasaklar belirlemek suretiyle cezalar uygulayabileceği ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, Kamu İdaresinin kapsamlı bir görevi olan su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenlenmesi gerekmektedir. Zira su hizmetinde tarifenin ne şekilde belirlendiği, abonelerin yer aldığı tarife gruplarının hangi esaslara göre tespit edildiği, yaptırıma tabi olan yasak fiiller ve bunlara uygulanacak ceza tutarları, hizmetten yararlanılmasına son verilmesini gerektiren durumlar ile kanalizasyon hizmetlerine ilişkin esasların yalnızca yönetmelikle düzenlenmesi mümkündür.

Ancak hizmetin usul ve esaslarına ilişkin özel bir Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği düzenlenmediği; abone grupları ve bu grupların tarife ücretleri ile hizmete ilişkin yasak fiiller ve bunların yaptırımlarına 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Ücrete tabi işler" başlıklı 97'nci maddesi uyarınca kararlaştırılan Belediye Meclisi Gelir Tarifesinde yer verildiği görülmüştür.

Bu durumun, hizmetin sunumunda karşılaşılması muhtemel sorunlara çözüm üretemeyeceği açıktır. Zira Gelir Tarifesi ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edilecek hizmetlerin ücretinin belirlendiği bir karardan ibaret olup söz konusu Tarife’de hizmete ilişkin yasak fiiller ile bunların cezai yaptırımlarının belirlenmesi mümkün değildir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmış olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını bildirmiştir.

Sonuç olarak; Kamu İdaresi tarafından su ve kanalizasyon hizmetinin sunumunda etkinliğin sağlanabilmesi ile yapılacak iş ve işlemlere ilişkin kanuni güvence elde edilebilmesi adına hizmete ilişkin usul ve esasları düzenleyen Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği’nin yürürlüğe konulması gerekmektedir.

BULGU 2: Haczedilebilir ve Haczedilemez Gelirlerin Aynı Banka Hesaplarında Tutulması

Belediyenin banka hesabında; haczedilemeyen vergi, resim ve harçlar gibi gelirlerin haczi kabil diğer para, alacak ve gelirleriyle aynı banka hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun “Haczi caiz olmayan mallar ve haklar” başlıklı 82’nci maddesinin ilk fıkrasının 1’inci bendinde devlet malları ile özel kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczedilemeyeceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediyenin yetki ve imtiyazları” başlıklı 15’inci maddesinin haciz işlemlerine ilişkin sondan ikinci fıkrasında;

“Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez.”

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun’un 7’nci maddesinin 1’inci fıkrasında da;

“(1) Bu Kanunda, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen paylar vergi hükmündedir.” denilmektedir.

Açıklandığı üzere belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar, kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları, belediye tarafından tahsil edilen

vergi, resim ve harç gelirleri ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak payların haczedilmesi mümkün değildir.

Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 20.03.2012 tarih ve E.2011/22082 K.2012/8629 sayılı kararında da “...borçlu belediyece haczi kabil olmayan paralar ile haczi mümkün olan paraların aynı hesapta toplanması ve birbirine karıştırılması, haczedilmezlik hakkından feragat olarak kabul edilmelidir.” denilmektedir.

Yapılan incelemede Belediyenin banka hesabında haczedilemeyen vergi, resim ve harçlar gibi gelirleri ile birlikte haczi kabil diğer para, alacak ve gelirlerin de bulunduğu, haczedilemeyen gelirlerin ayrı banka hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmış olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını bildirmiştir.

Dolayısıyla, haczedilemeyecek gelirleri ile haczi mümkün gelirleri aynı hesaplarda yer alan Belediyenin söz konusu banka hesapları icra riski taşıdığından, bu banka hesaplarının belirtilen hususlar dikkate alınarak ayrıştırılması gerekmektedir.

BULGU 3: Hurdaya Ayrılan Taşınırıların İlgili Hesapta İzlenmemesi

Belediye’ye ait 7 adet motorlu aracın hurdaya ayrılarak elden çıkarılmasına ilişkin işlemlerin, 294 – Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 – Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmediği ve Kurum’un mali tablolarında hataya sebebiyet verildiği tespit edilmiştir

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 224’üncü maddesinde 294 – Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının niteliği, 225’inci maddesinde ise hesabın işleyişi düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik’e göre; 294 – Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılır. Yapılan düzenlemeye göre kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri üzerinden 294 – Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299 – Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 – Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.

Diğer taraftan mezkûr Yönetmelik’in 228’inci maddesinde 299 – Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği, 229’uncu maddesinde ise Hesabın işleyişi düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemeye göre 299 – Birikmiş Amortismanlar Hesabı, diğer duran varlıklar hesap grubunda yer alan hesaplarda kayıtlı amortisman tabi duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarlarını izlemek için kullanılır. Ayrıca her iki hesap eş anlı çalışacağından bakiyelerinin de birbirine eşit olması gerekmektedir.

10.10.2024 tarih ve 32688 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği’nin “Hurdaya ayırma nedeniyle çıkış” başlıklı 28’inci maddesinde, hurdaya ayrılan veya imha edilen taşınırların Varlık İşlem Fişi düzenlenmek suretiyle kayıtlardan çıkarılacağı ve fişin ekine Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağının bir nüshasının bağlanacağı,

“Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi” başlıklı 30’uncu maddesinde, taşınır kayıt yetkilileri tarafından kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlardan, çıkışları için düzenlenen Varlık İşlem Fişlerinin birer nüshasının, düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda malî yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesinin zorunlu olduğu ve muhasebe yetkililerinin, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Varlık İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II’nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydedeceği hükme bağlanmıştır.

Yapılan inceleme sonucunda, 7 adet araç hurdaya ayrılmasına rağmen bu hurdaya ayırma işlemine ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmış olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını bildirmiştir.

Belediyeye ait mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermesi için yukarıda anılan mevzuat hükümlerine uygun olarak hurdaya ayırma işlemlerinde 294 – Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 – Birikmiş Amortismanlar Hesabı kullanılarak gerekli kayıtların zamanında yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 4: İlçede Ruhsatsız Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması ve İdare Tarafından İşyeri Açma İzin Harçlarının Tahsil Edilmemesi

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işletmelerin olduğu ve bu nedenle İdarenin, iş yeri açma izni harcında eksik tespit edilen mükellef nedeniyle gerekli gelir tahsilatını yapamadığı görülmüştür.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde anılan Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet gösterebilmesi için ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatının olması gerekmektedir.

Diğer taraftan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; "Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması İşyeri Açma İzni Harcına tabidir." hükmü yer almaktadır.

Belediye kayıtlarında, su aboneliği mevcut işletmelerin listesi incelenmiş olup 89 adet işyeri tespit edilmiştir. Aktif işyeri ruhsatı bulunan ise 36 işyeri mevcuttur. Bu durum ruhsatsız çalışmakta olan işletmelerin olduğunu yansıtmaktadır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren bu işletmeler, Belediyenin etkin bir denetim görevi yürütememesine neden olmakta dolayısıyla işyeri açma izin harcının tahsil edilememesine sebep vermektedir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmış olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını bildirmiştir.

Yukarıda izah edilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde; ruhsatsız olarak faaliyet yürüten işletmelere yönelik gerekli saha çalışmalarının başlatılması diğer taraftan da 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu kapsamında tahsil edilmesi gereken işyeri açma izni harcına yönelik tahsilat süreçlerinin işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İdarenin Su Hizmeti Sunduğu Abonelerin Bilgilerinde Eksiklik Olması

Abone sözleşmeleri ve eklerinde; Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bulunmayan aboneler olduğu tespit edilmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "Takip Talebi ve Muhtevası" başlıklı 58'inci maddesinde; icra dairesine yapılacak takip taleplerinde borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası gibi bilgilerin bulunması gerektiği belirtilmektedir. Dolayısıyla, özel hukuktan kaynaklı alacakların takip işlemlerinin eksiksiz yürütülmesi için İdare tarafından adı ve soyadı bilinen borçlu ve kanuni temsilcilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının veya vergi kimlik numarasının takip talebinde gösterilmesi gerekmektedir.

İdarenin 2024 yılı denetiminde; abone bilgilerinde T.C. kimlik numarasının kayıt altına alınmadığı 1473 abone tespit edilmiştir.

Özel hukuktan kaynaklı alacakların borçlu ve kanuni temsilcilerinin abonelik sözleşmeleri düzenlenirken, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları veya vergi kimlik numaralarının kayıt altına alınmamasının, icra takip işlemlerinde (güncel adres tespiti ve tebligat gibi konularda) gecikme ve güçlük yaşanmasına sebebiyet verdiği ve İdare alacakları açısından da bu durumun risk teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmış olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını bildirmiştir.

Netice itibarıyla; ilgili abonelerin T.C. kimlik veya vergi kimlik numaralarının tespitinin yapıp abonelik sözleşmelerine eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Alınan Depozito ve Teminatların İlgili Olduğu Hesaba Kayıt Edilmemesi

Belediye tarafından alınan depozito ve teminatların, 340-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 333-Emanetler Hesabı altında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257'nci maddesine göre, belediyeler tarafından alınan depozito ve teminatların 340-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı altında izlenmesi gerekmektedir. Yönetmelikte, bu hesapta takip edilmesi gereken işlemler; geçici olarak alınan ve belirli bir süre sonra iade edilmesi gereken veya gelir kaydedilecek depozito ve teminatları kapsamaktadır. Alınan depozito ve teminatların borç kaydedilmesi, iade edilmesi veya belirli şartlarda gelir olarak kaydedilmesi gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260'ıncı maddesi, 333-Emanetler Hesabının yalnızca belirli bir süre saklanıp hak sahiplerine iade edilmesi gereken tutarların takibi amacıyla kullanılabileceğini belirtmektedir. Yönetmelik, bu hesapta yalnızca geçici olarak elde tutulan ve belirli bir süre sonra ödenmesi gereken tutarların izlenmesi gerektiğini hüküm altına almaktadır.

Belediye tarafından su aboneliği kapsamında alınan depozito tutarlarının 340-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 333-Emanetler Hesabı altında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. Bu uygulama, muhasebe kayıtlarının gerçeği yansıtmamasına neden olmakta, mali tabloların doğruluğunu ve şeffaflığını olumsuz etkilemektedir. Depozito ve teminatlar, belirli

şartlar sağlandığında gelir kaydedilebilecek veya hak sahiplerine iade edilebilecek tutarlardır. Bu nedenle, mevzuata uygun hesaplarda izlenmesi zorunludur.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmış olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını bildirmiştir.

Belediyenin muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ve Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde güncellenerek, bu tür muhasebeleştirme hatalarının önüne geçilmelidir.

BULGU 7: Atık Su Ücreti ile Sayaç Tamir ve Bakım Hizmetlerinden Katma Değer Vergisi Tahsil Edilmemesi

Yapılan incelemelerde, Belediyenin yalnızca su hizmetlerinden KDV tahsil ettiği, ancak atık su ücreti ile sayaç tamir ve bakım hizmetlerinden KDV almadığı tespit edilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nun “Verginin konusunu teşkil eden işlemler” başlıklı 1’inci maddesinde sayılan teslim ve hizmetlerin KDV’nin konusunu teşkil ettiği, “Teslim” başlıklı 2’nci maddesinde ise su, elektrik, gaz, ısıtma, soğutma ve benzeri şekillerdeki dağıtımların da mal teslimi olduğu, “Hizmet” başlıklı 4’üncü maddesinde de hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun’un “Oran” başlıklı 28’inci maddesinde katma değer vergisi oranının, vergiye tabi her bir işlem için %10 olduğu, Cumhurbaşkanının bu oranı, dört katına kadar artırmaya, %1’e kadar indirmeye, bu oranlar dâhilinde muhtelif mal ve hizmetler ile bazı malların perakende safhası ve inşaatın yapıldığı arsanın veya konutun vergi değeri ve bulunduğu yeri esas alarak konut teslimleri için farklı vergi oranları tespit etmeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda çıkarılan 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın 7346 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile değiştirilen ve 10.07.2023 yılında yürürlüğe giren son haline göre; “Katma değer vergisi oranları” başlıklı 1’inci maddesinde mal teslimleri ile hizmet ifalarına uygulanacak katma değer vergisi oranlarının ekli listelerde yer alanlar hariç olmak üzere, vergiye tabi işlemler için %20, (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %1, ekli (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %10 olarak tespit edildiği anlaşılmıştır.

Buna göre belediyeler veya bunların iktisadi işletmeleri tarafından verilen atık su hizmetleri (II) sayılı cetvelde sayıldığından bunun karşılığında elde edilen bedeller üzerinden

alınacak KDV oranı %10, bakım bedeli olarak alınmakta olan bedel ise söz konusu cetvellerde sayılmadığından genel oranda (%20) KDV'ye tabi tutulması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, Belediyenin yalnızca su hizmetlerinden KDV tahsil ettiği, ancak atık su ücreti ile sayaç tamir ve bakım hizmetlerinden KDV almadığı tespit edilmiştir. Bu durum, ilgili mevzuatta öngörülen KDV uygulamalarına aykırılık teşkil etmekte olup, eksik tahsilat nedeniyle belediye gelirlerinde kayıplara neden olmaktadır.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak Belediye, atık su ile sayaç tamir ve bakım hizmetleri için yürürlükteki mevzuata uygun şekilde KDV tahsil etmeli ve eksik uygulamayı gidermelidir.

BULGU 8: Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedelinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmediği, dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılamadığı görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesine göre;

Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi,

İfade etmektedir.

Mezkûr Kanun'un "Anlaşma serbestisi" başlıklı 25'inci maddesindeki düzenleme gereği de, işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısı, ilgili mevzuata ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilmektedirler.

Öte yandan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından, geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Bu Yönetmelik'in "Geçiş hakkına ilişkin anlaşma" başlıklı 8'inci maddesine göre işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı; geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilmektedirler. Ayrıca "Geçiş hakkı ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde; *"Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz."* düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat gereği belediyeler tarafından, tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle belediye mülkiyetinde, tasarrufunda veyahut sorumluluğunda olan taşınmazlardan geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi gerekmektedir.

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Netice olarak, İdarenin gelir kaybının önlenmesi için altyapı geçiş hakkı bedellerinin belirlenmesi, takip ve tahsil edilmesine yönelik düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal Alımı ve Yapım İşinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımları ve yapım işine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2024 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (ı) bendinde; Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği, üçüncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; ilgili ödeneğin %10 sınırının mal alımlarında 4.470.633,03 TL ve yapım işlerinde ise 1.405.659,20 TL olarak Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Kamu İdaresinin mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için bütçesine konulan yıllık toplam ödenekleri dikkate alarak, her bir alım için %10 oranını aşp aşmadığını kontrol etmesi ve %10 oranının aşılması zorunluluğu durumunda ise buna ilişkin başvurularını, ilgili veya bağlı bulundukları kurum ve kuruluşlar aracılığıyla Kamu İhale Kurumuna yaparak Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alması gerekmektedir.

BULGU 10: Doğrudan Hizmet Alımı Kapsamında Çalıştırılan Personele İlişkin Olarak Belediye Şirketlerine Hakedişlerin Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Tutarı Kadar Eksik Ödenmesi

Yapılan incelemelerde, belediye şirketine yapılan hakediş ödemelerinde, ilgili şirketin vergi ve SGK prim borçlarının düşülerek eksik ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen "Belediye Şirketlerine Personel Hizmet Alımları" başlıklı Ek 20'nci maddesine göre, belediyeler, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri, sermayesinin yarısından fazlası kendisine ait olan şirketler aracılığıyla yürütebilir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesine dayanılarak çıkarılan ve 28.04.2018 tarih ve 30405 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Personel Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır" başlıklı 5'inci maddesinin dördüncü fıkrasına göre, idare tarafından şirkete personel gideri için yapılacak aylık ödemelerin toplamı, hizmet alımı sözleşmesinde öngörülen işçi ücretleri esas alınarak hesaplanmalıdır. Ayrıca, sözleşme kapsamında öngörülen asgari işçilik maliyeti, sözleşme giderleri ve genel giderler, işçilikle bağlantılı aynı giderler ve kâr oranı da dikkate alınarak işçilik giderleri hesaplanmalıdır.

Yapılan incelemede, Belediyenin bu düzenlemelere uygun davranmadığı, hakediş ödemelerinin ilgili şirketin vergi ve SGK prim borçları düşüldükten sonra yapıldığı ve Şirkete eksik ödeme gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak, Belediye Şirketine yapılan hakediş ödemelerinin eksiksiz gerçekleştirilmesi ve kesintilerin vergi ve SGK borçlarını doğrudan kapatacak şekilde yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 11: İdarenin Kullanımında olan Araçlarda Hatalı Uygulamaların Bulunması

Yapılan incelemede, Belediyenin hizmet araçlarında GPS sistemi bulunmadığı ve “Resmi Hizmete Mahsustur” ibaresinin yer almadığı ayrıca idarenin daha önce satın aldığı yabancı menşeli bir aracı halen kullanmaya devam ettiği tespit edilmiştir.

237 sayılı Taşıt Kanunu’nun 10’uncu maddesinin beşinci fıkrasında bu Kanun kapsamında edinilecek taşıtların menşei, silindir hacimleri ve diğer niteliklerini belirlemeye ve sınırlamalar getirmeye Cumhurbaşkanı’nın (eski haliyle Bakanlar Kurulu) yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu hükme istinaden çıkarılan 2014/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinimi başlıklı 2’nci maddesinde, hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların menşei ve silindir hacimleri hakkında 1’inci madde hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Bakanlar Kurulu Kararı’nın 30.10.2018 tarih ve 261 karar numaralı Cumhurbaşkanı Kararı ile değiştirilen 1’inci maddesinin birinci fıkrasında ise; 05.01.1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu’na ekli (1) sayılı Cetvelde ve son iki sırasında belirtilenler hariç olmak üzere (2) sayılı Cetvelde yer alan makamlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar, koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunanlar, Cumhurbaşkanlığına bağlı başkanlıklar ve idarelerin yurt dışı teşkilatları için yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilebileceği, bunların dışında hibe dâhil her ne suretle

olursa olsun yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca birinci fıkra kapsamındaki makam ve hizmetler hariç olmak üzere, edinilecek binek veya station-wagon cinsi taşıtların silindir hacimlerinin 1.600 cc'yi geçemeyeceği, yerli muhteva oranı %50'nin altında kalan taşıtların yabancı menşeli sayılacağı ifade edilmiştir.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun "Kayıt, tescil ve verilecek plâkalar" başlıklı 14'üncü maddesine göre; kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde belirtilenlere tahsis olunacak taşıtlar hariç, bütün taşıtların yan taraflarına "Resmî hizmete mahsustur" ibaresi yazılması zorunludur.

2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, kamu kurumlarının taşıt edinimi ve kullanımına yönelik önemli kısıtlamalar getirmiştir. Genelgeye göre, kamu kurumları yabancı menşeli taşıtları kullanmayacaktır. Ayrıca, kamu kurumlarının yerli muhteva oranı yüksek taşıtları tercih etmesi gerektiği hükme bağlanmıştır. Resmî taşıtların yalnızca kamu hizmetlerinde kullanılması gerektiği vurgulanmış, araçların takip ve denetimini artırmak amacıyla gerekli tedbirlerin alınması zorunlu hale getirilmiştir.

Genelgenin devam eden maddelerinde; taşıtların verimli kullanımı ile işletme maliyetlerinin asgari seviyeye indirilmesine yönelik gerekli önlemlerin idarelerce alınacağı, bu kapsamda taşıtların masraflarının gider türleri itibarıyla plaka bazında düzenli olarak kayıt altına alınacağı, harcama yetkililerince taşıtların çalışma süresi, güzergâhı, ortalama yakıt tüketim değeri, bakım maliyetleri ve sürücü performansının düzenli olarak izleneceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, İdarenin araçlarında GPS sisteminin bulunmadığı ve "Resmî Hizmete Mahsustur" ibaresinin eklenmediği tespit edilmiştir. Ayrıca, belediyenin daha önce satın aldığı yabancı menşeli aracın halen envanterde tutulduğu ve kullanılmaya devam edildiği belirlenmiştir. 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereğince yabancı menşeli taşıtların kamu hizmetlerinde kullanılması yasaklanmış olup idare tarafından bu konuda herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak, Belediyenin taşıt yönetimi uygulamalarının 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ve 237 sayılı Taşıt Kanunu'na tam uyumlu hale getirilmesi, yabancı menşeli aracın kullanılmasının sonlandırılması, resmî hizmet taşıtlarının mevzuata uygun şekilde kullanılması ve araç takip sistemleri ile denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Muhtelif İhtiyaçların Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması

İhale yapılmak suretiyle karşılanması gereken bazı mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, herhangi bir ihale usulü uygulanmaksızın ve parasal limitlerin altında kalmak amacıyla parçalara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle temin edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu ve bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usullerinin temel usuller olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesi (d) bendi kapsamında yapılacak alımlar için parasal sınırlar öngörülmüştür. Kamu İhale Tebliği'ne göre; 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde 2024 yılı için belirlenen parasal limit, büyükşehir belediyesi olmayan idareler için 207.453,00 TL'dir.

Konuya ilişkin olarak 11 Temmuz 2023 tarihli ve 32245 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ'in 14'üncü maddesinin 4'üncü fıkrasında; 4734 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinde öngörülen ihale usulleriyle temin edilmesi gereken ihtiyaçların, parasal limitlerin altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle temin edilemeyeceği belirtilmiştir.

İdarenin doğrudan temin alımlarının incelenmesi sonucunda 2024 yılı içerisinde parke taşı alımı, ustalık hizmeti ile akaryakıt alımları gibi alımların parasal sınırın altına kalmak suretiyle kısımlara bölüldüğü ve ihaleye çıkılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

İhtiyaçların karşılanmasında parasal sınırların altında kalmak amacıyla parçalara bölme uygulamasının sonlandırılması, ihtiyaçların ihale yöntemiyle karşılanmasına öncelik verilerek ihale ilkelerine ve hukuka uygun olmayan uygulamalardan kaçınılması önem taşımaktadır.

BULGU 13: Gerçekleştirilmesi Belli Bir Süreyi Gerektiren Bazı Doğrudan Temin İşlerinde Sözleşme Yapılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan temin" başlıklı 22/d maddesine göre doğrudan temin usulü ile yapılmış olan ve belli süreyi kapsayan işlerin bazılarında ilgili firma veya kişilerle sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir.

11 Temmuz 2023 tarihli ve 32245 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ'in 4'üncü maddesinin 5'inci fıkrasında;

"Teslimi, sunumu veya yapımı belli bir süreyi gerektiren alımlar ile Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda sözleşme imzalanması zorunludur."

hükmü yer almaktadır.

Buna göre, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesi kapsamında doğrudan temin yöntemiyle yapılacak ve gerçekleştirilmesi belli bir süreyi gerektiren mal teslimi, hizmet veya yapım işlerinin bir sözleşmeye bağlanması zorunludur.

Yapılan incelemede; İdare tarafından, 2024 yılı içerisinde doğrudan temin usulüyle gerçekleştirilen ve belirli bir süre gerektiren akaryakıt alımı; parke taşı alımı, ustalık hizmeti gibi işlerde sözleşme düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak, süreli alımlarda yüklenicinin işi zamanında ve taahhüde uygun şekilde yerine getirmesini sağlamak ve mevzuata uygun hareket etmek adına sözleşme imzalanması zorunludur.

BULGU 14: Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Öngörülen Azami Sürede Banka Hesaplarına Aktarılmaması

Kredi kartı ile yapılan tahsilat tutarlarının Kamu İdaresinin banka hesaplarına mevzuatta düzenlenen azami süre içerisinde aktarılmadığı görülmüştür.

08.03.2019 tarih ve 30708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’nin “Uygulama ve Kullanılacak Araçlar” başlıklı 5’inci maddesinin üçüncü fıkrasında; ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının, kamu kurumları adına tahsil ettikleri tutarları anlaşma yaptıkları yurt içinde yerleşik bankalarda ilgili kamu kurumu adına açılacak hesaplara işlem yapılan gün içerisinde aktarmak zorunda oldukları, tahsilat tutarlarının yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir

Buna göre Kamu İdaresinin yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatlarının azami 20 gün içerisinde İdarenin kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Kamu İdaresinin kredi kartı tahsilatlarından topladığı tutarların kamu bankası tarafından tahsilatı takip eden 21 ve 28’inci günün sonunda blokesinin kaldırılarak İdarenin kullanımına açıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

İlgili Yönetmelik hükümlerine göre, kredi kartı tahsilatlarından toplanan tutarların kamu bankası tarafından azami 20 gün içerisinde Kamu İdaresinin bankadaki hesabına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 15: Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

İdarenin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan 16 adet taşınmazın, kiralama ihalesi yapılmaksızın ecrimisil karşılığında kullandırıldığı görülmüştür.

Belediyelerin kira, trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi gibi işlemleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamındadır. Bu nedenle gerek mülkiyeti doğrudan belediyelere ait olan gerekse de mülkiyeti belediyelere ait olmamakla birlikte tasarruf hakkı kanunlarla bu kurumlara bırakılan taşınmazların kiralanmasına ilişkin işlemlerin, 2886 sayılı Kanun'da yazılı hükümlere uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Söz konusu Kanun'un "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden bu kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil isteneceği; ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

Diğer yandan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin sekizinci fıkrasındaki "2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır." hükmüne binaen yukarıda belirtilen ecrimisil ve tahliye uygulaması aynı şekilde belediye taşınmazları için de geçerlidir.

Yukarıdaki mevzuattan görüleceği üzere ecrimisil uygulaması, işgale uğrayan ve işgal hali sonradan tespit edilen kamuya ait taşınmaz malın işgalli kullanımı için fuzuli şagilden bunun bedelinin bir tazminat suretinde alınmasıdır. İşgal edilen taşınmazın tahliyesi için mülkiye amirine talepte bulunulması ve mülkiye amirince söz konusu taşınmazın 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslimi esastır. İşgal edilen taşınmaz için tespit edilen ecrimisil bedelinin kira ödemesi gibi esas alınarak ileriye doğru devam ettirilmesi, 2886 sayılı Kanun'un her türlü satış ve kiralama gibi hususlarda ihale yoluna gidilmesi gerektiğini ifade eden amir hükümlerine aykırı olacaktır.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin tasarrufu veya mülkiyetinde olan 16 taşınmazın işgal edildiği ve bu işgalcilerin mezkûr yerlerden çıkarılmadığı, bunun yerine tespit edilen ecrimisillerin kira gibi uygulanıp tahsil edildiği, işgallerin devam ettiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Belediyenin işgal edilen taşınmazları ile ilgili ecrimisil ve tahliyesi ile kiralanmasına ilişkin işlemlerin, 2886 sayılı Kanun'da yazılı hükümlere uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 16: Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar ile İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

Kamu İdaresinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin taşınmaz formlarının usulüne uygun olarak oluşturulmadığı, Taşınmaz İcmal Cetvelinin hazırlanmadığı, taşınmazlara ilişkin bedel belirleme çalışmalarının eksik yapıldığı görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ncı maddelerinde düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmalllerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60'ncı maddelerine dayanılarak hazırlanan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" 13.09.2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmelik'in ekinde taşınmazların cinslerine göre oluşturulmuş kayıt planına yer verilmiş, "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde ise, "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar", "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar", "Orta Malları", "Genel Hizmet Alanları" ve "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsisler" için Yönetmelik'in ekinde ayrı ayrı formlar bulunduğu, kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince söz konusu formların hazırlanacağı, mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise taşınmaz bedelinin her bir taşınmaz için nasıl tespit edileceği ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş, bu kapsamda tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bunun belirlenememesi durumunda ise sırasıyla rayiç bedel veya iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir. Diğer taşınmazlar için ise maliyet bedeli ve rayiç bedel konusunda bir düzenleme yapılmamış, bu taşınmazların kaydında doğrudan doğruya iz bedelinin esas alınacağı ifade edilmiştir.

Maliyet bedeli ve rayiç bedelin belirlenmesinde yaşanan zorluklardan dolayı Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde, 2014 yılında değişikliğe gidilerek söz konusu değerler belirleninceye kadar emlak vergi değerleri üzerinden fiili envanterlerin ve icmal cetvellerinin hazırlanması öngörülmüş, bu işlemin en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanması zorunlu tutulmuştur. Aynı maddede muhasebe birimine de çeşitli yükümlülükler getirilmiş, icmal cetvellerinin hazırlanması üzerine muhasebe birimi tarafından muhasebede kayıtlı taşınmazların 01.10.2014 tarihine kadar ilgili hesaplardan çıkarılıp aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden yeni muhasebe kayıtlarının yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Maddenin ikinci fıkrasında ise maliyet bedeli ve rayiç değer konusunda yapılacak çalışmanın en geç 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği vurgulanmıştır.

Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde yapılan düzenleme ile kamu idarelerine daha önceden muhasebe kayıtlarına giren hatalı taşınmaz kayıtlarını fiili duruma göre tamamen düzeltme imkânı getirilmiş, 2014 yılının Ekim ayına kadar bu işlemin emlak vergi değerleri üzerinden yapılma kolaylığı da sağlanmıştır. Maliyet bedeli ve rayiç değer belirlenmesi için 2017 yılının sonuna kadar 3 yıllık ilave bir süre daha tanınmıştır.

Yapılan incelemelerde; Kamu İdaresi taşınmazlarına ilişkin formların, icmal cetvelleri ile gerekli formların ve muhasebe kayıtlarının Yönetmelik'in amir hükümlerine uygun hale getirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Mali tablolarında yer alan ve taşınmaz kayıtlarını gösteren 250 Arazi ve Arsalar Hesabının, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının, 252 Binalar Hesabının İdarenin mülkiyetindeki tüm taşınmazları kapsayıp kapsamadığının, söz konusu hesaplara dâhil olan

taşınmazların olması gereken değerleri ile kaydedilip kaydedilmediğinin anlaşılması mümkün olamamaktadır.

Kamu İdaresi taşınmazlarının kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim tarafından fiili envanter çalışmaları tamamlanmalı, tapuda kayıtlı taşınmazlar için maliyet bedelleri (bunun mümkün olmaması durumunda sırasıyla rayiç bedel veya iz bedeli), diğer taşınmazlar için ise iz bedelleri esas alınarak taşınmaz formları eksiksiz bir biçimde oluşturulmalıdır. Hazırlanacak bu formlar esas alınarak mali hizmetler birimi tarafından icmal cetvellerinin hazırlanması gerekmektedir.

BULGU 17: Vadesi Geçmiş Alacakların Yasal Takiplerinin Yapılmaması

İdarenin vadesi geçmiş alacaklarına ilişkin yasal takiplerin etkin bir şekilde yerine getirilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Üst yöneticiler" başlıklı 11'inci maddesinde; üst yöneticilerin, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesini ve kullanılmasını sağlamaktan, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden mahalli idarelerde meclislerine karşı sorumlu oldukları ifade edilmiştir. Yine üst yöneticilerin bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Yine Kanun'un "Mali hizmetler birimi" başlıklı 60'ıncı maddesinin (e) bendinde de ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

Yapılan incelemede; İdare tarafından, muhtelif zamanlarda ortaya çıkan çeşitli gelirlerden oluşan toplam 363.408,88 TL tutarındaki vadesi geçmiş alacağa ilişkin gerekli takip ve tahsilatın sağlanmadığı görülmüştür.

Yukarıda sayılan gelir unsurlarından her birinin farklı mevzuata tabi olduğu, bunlar için farklı zamanaşımı süreleri öngörüldüğü gözden kaçırılmamalıdır. Zamanaşımına uğramış bir borcun eksik borç haline dönüşeceği dolayısıyla borçlunun sadece kendi isteğiyle borcunu ifa ettiği zaman borcun tahsil edilebileceği unutulmamalıdır.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak, yukarıdaki bilgiler çerçevesinde ilgili müdürlükler arasında gerekli koordinasyon sağlanarak hukuki takibat başlatılmayan vadesi geçmiş alacaklar için zamanaşımı süreleri de dikkate alınarak tahsilat ve takip süreçlerinin hızlandırılması gerekmektedir.

BULGU 18: Şirket Personeli Dahil Personel Giderlerinin Mevzuatta Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması

Belediyenin Şirket personeli dahil toplam personel giderlerinin mevzuatta belirlenen sınırı aştığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinin 8'inci fıkrasında "Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz." denilmektedir.

Anılan Kanun'la personel giderlerine konan bu sınıra ilaveten belediye şirketlerinde çalıştırılacak olan personelin işe alımını düzenleyen 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesine istinaden 09.04.2018 tarih ve 11608 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla kabul edilen İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar, 28/04/2018 tarih ve 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; "İdarelerin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderleri, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamaz" denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri gereğince, belediyelerin personel giderlerine ilişkin iki üst sınır bulunmaktadır. Buna göre; belediyelerin personel gideri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu, hizmet satın alma yoluyla çalıştırılan şirket personeli dâhil edildiğinde ise yüzde kırkını aşamaz.

Yapılan incelemede Belediyenin personel giderleri oranının aşağıdaki tablolarda detayları görüldüğü üzere belirtilen oranı aştığı tespit edilmiştir.

Tablo 8: Personel Gideri Oranın Detaylı Hesaplaması

Önceki Yıl 800 Alacak Toplam	Önceki Yıl 810 Borç Toplam	En Son Kesinleşmiş Bütçe Geliri	Yeniden Değerleme Oranı	Yeniden Değerleme Oranı ile Hesaplanan Tutar	Personel Gider Limiti (TL)	830.01 Personel Giderleri Tutarı	Temizlik Hizmet Alım Giderleri	Diğer Hizmet Alımları	Hesaplamaya Esas Toplam Personel Gideri Tutarı
39.720.765,34	5.000,00	39.715.765,34	%58,46	62.933.601,76	25.173.440,70	12.587.436,42	16.589.557,22	3.584.247,99	32.761.241,63

Kamu İdaresi bulgu konusu hususa iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak personel giderleri limitine uyulması gerekmektedir.

BULGU 19: Yangın Afetine Uğraması Muhtemel Olan Sahaların Belirlenmemesi

İdare tarafından 7269 Sayılı “Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun”un 2’nci maddesi gereğince belediye meclisince, mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahaların belirlenmediği görülmüştür.

7269 Sayılı Kanun'un 2’nci maddesinde “*Mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahalar, şehir ve kasabalarda belediye meclisleri, köylerde ihtiyar heyetleri tarafından tespit ve kaymakamların mütalaası alındıktan sonra valilerin tasvibi üzerine ilgili bölgelerde ilan olunur.*” denilmiştir.

İdare, yukarıda açıklanan tespit için yazılı cevabında, bulguda yer alan hususların yerine getirileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, yukarıdaki mevzuat hükmüne istinaden, mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahaların belediye meclisince belirlenmesi ve ilan edilmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Afet ve Acil Durum Planlarının Hazırlanmaması

İdare tarafından 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun “Acil durum plânlaması” başlıklı 53’üncü maddesi gereğince beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum plânlarının hazırlanmadığı görülmüştür.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun “Acil durum plânlaması” başlıklı 53’üncü maddesinde “*Belediye; yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum plânlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar.*

Acil durum plânlarının hazırlanmasında varsa il ölçeğindeki diğer acil durum plânlarıyla da koordinasyon sağlanır ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınır.

Plânlar doğrultusunda halkın eğitimi için gerekli önlemler alınarak ikinci fıkrafta sayılan idareler, kurumlar ve örgütlerle ortak programlar yapılabilir.

Belediye, belediye sınırları dışında yangın ve doğal afetler meydana gelmesi durumunda, bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabilir.” hükmü yer almaktadır.

İdare, yukarıda açıklanan tespit için yazılı cevabında, bulguda yer alan hususların yerine getirileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, yukarıdaki mevzuata istinaden beldenin özelliklerini de dikkate alarak afet ve acil durum plânlarının en kısa sürede hazırlanması, gerekli ekip ve donanım hazırlıkları ile diğer çalışmaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 21: Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi ve Raporların İnternet Sitesinde Yayımlanmaması

Sarıyahşi Belediyesinin resmi internet sitesinde (<https://sariyahsi.bel.tr/>) kamuoyuna açıklanması zorunlu bilgi, belge ve raporları yayınlamadığı görülmüştür.

İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda Belediyenin kamuya duyurması gereken ancak duyurmadığı hususlar ve bunlar ile ilgili yasal düzenlemeler aşağıda belirtilmiştir:

A- Mali Tablolarının İnternet Sitesinde Yayımlanmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması" başlıklı 484'üncü maddesinde; mali tabloların, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanıp belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulacağı belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali raporlama birimi" başlıklı 310'uncu maddesinde, kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim olduğu ve kapsama dâhil her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu, "Mali raporlamada sorumlular" başlıklı 311'inci maddesinde, kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından; üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu, "Mali raporlamada düzenlenecek temel mali tablolar ve diğer mali tablolar" başlıklı 313'üncü maddesinde, kamu idarelerince hazırlanacak mali tablolar sayılmış ve bunların kamuoyunun bilgisine sunulacağı hüküm altına alınmıştır. Mezkûr Yönetmelik'in 314-326'ncı maddelerinde ise belirtilen mali tabloların hazırlanma kriterleri belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali raporlamada süreler" başlıklı 327'nci maddesinin birinci fıkrasında, "*Temel mali tablolar yıllık dönemler itibarıyla takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar, diğer mali tablolar ise aylık dönemler itibarıyla takip eden ayın sonuna kadar hazırlanarak idarelerin resmi internet sitesinde yayınlanır.*" hükmü yer almıştır.

İdareye ait web sitesinde (<https://sariyahsi.bel.tr/>) 2024 yılına ait temel mali tablolar ve diğer mali tablolar yer almamıştır.

B- Bilgi Edinme Hakkı Kanununa Göre İnternet Sitesinde Eksiklikler Bulunması

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 31'inci maddesi uyarınca hazırlanan Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik'in "Bilgi verme yükümlülüğü kapsamında alınacak tedbirler" başlıklı 6'ncı maddesinde; kurum ve kuruluşların görev ve hizmet alanlarına giren konulardaki temel nitelikli karar ve işlemlerini, mal ve hizmet alımlarını, satımlarını, projelerini ve yıllık faaliyet raporlarını, bilgi iletişim

teknolojilerini kullanmak suretiyle kamuoyunun bilgisine sunacakları, kesinleşen faaliyet ve denetim raporlarını uygun vasıtalarla kamuoyunun incelemesine açık hale getirecekleri, bu bilgileri tek tek birimler bazında, aynı kurumsal internet sayfası üzerinden; zorunlu hallerde kurumsal internet sayfasından link verilmek suretiyle birime ait internet sayfası üzerinden kamuoyunun bilgisine sunacakları, bilgi edinme başvuru formları ile kurum ve kuruluşların bilgi edinme birimlerinin elektronik posta yoluyla başvuru kabul edecek elektronik posta adreslerini internet sayfalarında yayımlayacakları belirtilmiştir.

İdare web sitesinde bilgi edinme linki ile bilgi edinme başvurusu hakkında bilgilendirme mesajı bulunmamasının yanı sıra, bireysel ve kurumsal başvurular için web sayfasından veri girişi yapılarak başvuru yapılması imkanı da yoktur. Yukarıdaki mevzuata göre web sayfasında bulunması gereken bilgi edinme başvuru formları ile kurum ve kuruluşların bilgi edinme birimlerinin elektronik posta yoluyla başvuru kabul edecek elektronik posta adreslerine yer verilmemiştir.

C- Bütçenin Altı Aylık Uygulama Sonuçlarının Yayımlanmaması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Malî saydamlık” başlıklı 7'nci maddesinde; *“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirilir. Bu amaçla; ... b) Hükümet politikaları, kalkınma planları, yıllık programlar, stratejik planlar ile bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir ... zorunludur.”* hükmü ile aynı kanunun “Bütçe politikası, gelir ve giderlerin izlenmesi“ başlıklı 30'uncu maddesinde ise Genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçlarını, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklayacakları hükmü yer almıştır.

İdare web sitesinde Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporları ile 2024 yılı bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları da yer almamaktadır.

D- Yapılan Yardımların, Sağlanan Teşvik ve Desteklemelerin Yayımlanmaması

5018 sayılı Kanun'un “Malî saydamlık” başlıklı 7'nci maddesinin (c) fıkrasındaki; Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından sağlanan teşvik ve desteklemelerin bir yılı geçmemek üzere belirli dönemler itibarıyla kamuoyuna açıklanmasının zorunlu olduğu hükmü gereğince kamu idareleri tarafından sağlanan yardımların, teşvik ve desteklemelerin kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

E-Faaliyet Raporlarının İnternet Sitesinde Yayınlanmaması

5018 sayılı Kanun'un “Faaliyet raporu” başlıklı 56 ncı maddesinde faaliyet raporunun nisan ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulacağı, raporun bir örneğinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına gönderileceği ve kamuoyuna da açıklanacağı ifade edilmiştir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İdare faaliyet raporu” başlıklı 25’inci maddesinde; belediyelerin faaliyet raporlarının Nisan ayı sonuna kadar üst yöneticileri tarafından kamuoyuna açıklanarak idarenin internet sitesinde yayımlanacağı belirtilmiştir.

Özetle, Sarıyahşi Belediyesinin resmi internet sitesinde (<https://sariyahsi.bel.tr/>) yapılan incelemede;

-Diğer mali tabloların eksik olduğu, yıllık olarak sunulmasının yanı sıra aylık bazda sunulmadığı,

-Bilgi edinme başvuru formları ile kurum ve kuruluşların bilgi edinme birimlerinin elektronik posta yoluyla başvuru kabul edecek elektronik posta adreslerine yer verilmediği,

-Faaliyet raporları ile teşvik ve yardımların yer almadığı,

-Altı aylık bütçe uygulama sonuçlarının yer almadığı görülmüştür.

İdare, yukarıda açıklanan tespit için yazılı cevabında, bulguda yer alan hususların yerine getirileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat doğrultusunda, idare tarafından kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması gereken bilgi ve belgelerin internet sitesinde yayınlanması gerekmektedir.

BULGU 22: Kalkınma Ajanslarına Ait Payların Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

İdare tarafından muhasebe kayıtlarında Kalkınma Ajansları paylarının, 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği görülmüştür.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun'un 19'uncu maddesinde, ajanslara, belediyelerin bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında payın cari yıl bütçesinden aktarılacağı, Cumhurbaşkanı'nın belediyeler için belirlenen oranı yarısına kadar indirmeye ya da Kanunda belirlenen oranına kadar yükseltmeye yetkili olduğu belirtilmiştir. 2.7.2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 75 inci maddesiyle; bu maddede yer alan ve "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir. Bakanlar Kurulunun 2011/2168 sayılı kararı ile maddede geçen yüzde bir oranı yarıya indirilmiş ve belediyelerin bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları pay oranı binde beş olarak belirlenmiştir

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 276'ncı maddesinde; 363- Kamu İdareleri Payları Hesabının, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin "Hesabın işleyişi" başlıklı 277'nci maddesinde ise; bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların bir taraftan 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca 363-Kamu İdareleri Payları Hesabındaki kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

İdare, yukarıda açıklanan tespit için yazılı cevabında, bulguda yer alan hususların yerine getirileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin muhasebe kayıtları incelendiğinde 2024 yılı için Kalkınma Ajansları için 830- Bütçe Giderleri Hesabında kayıtlı 80.964,37 TL'nin aynı zamanda 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 23: Taşınır Mal Yönetim Süreçlerinin Etkili İşletilmemesi

Belediyede bazı dayanıklı taşınırlara taşınır kayıt yetkilileri tarafından sicil numarası verilmediği, taşınır kontrol yetkisi ile taşınır kayıt yetkisinin aynı kişide birleştiği, müdürlüklerce Tüketim Malzemeleri Defteri ve Dayanıklı Taşınırlar Defterinin tutulmadığı, Taşınır Mal Yönetim Hesabının Oluşturulmadığı ve Taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmaları esnasında taşınır sayımlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

A) Bazı Dayanıklı Taşınırlara Taşınır Kayıt Yetkilileri Tarafından Sicil Numarası Verilmemesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Dayanıklı taşınırların numaralanması" başlıklı 36'ncı maddesinden; giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği ve bu numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.,

Yapılan fiili ve fiziki incelemeler sonucunda; dayanıklı taşınırlara sicil numarası verilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu işlemin yapılmamasının taşınırların etkili, ekonomik, verimli, hukuka uygun olarak edinilmesi, kullanılması ve kontrolü bakımından sorun teşkil edeceği ve taşınır yönetim hesabının verilememesine neden olacağı düşünülmektedir. Bundan hareketle, dayanıklı taşınırlara sicil numarasının verilmesi ve taşınır kod sisteminin oluşturulmasının sağlanması gerekmektedir.

B) Taşınır Kontrol Yetkisi ile Taşınır Kayıt Yetkisinin Aynı Kişide Birleşmesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri" başlıklı 6'ncı maddesinde; taşınır kayıt yetkililerinin yeterli bilgi ve niteliklere sahip personel arasından görevlendirilmesinin gerektiği, ihtiyaç duyulması halinde birden fazla harcama biriminin taşınır kayıtlarının bir taşınır yetkilisi tarafından yürütülebileceği, taşınır kontrol yetkililerinin, harcama yetkililerince, taşınır kayıt yetkilisinin yapmış olduğu kayıt ve işlemleri kontrol etmek üzere yardımcılarında veya bunların bir alt kademesindeki yöneticileri arasından görevlendirileceği, personel yetersizliği nedeniyle taşınır kontrol yetkilisi görevlendirilemeyen harcama birimlerinde bu görevin harcama yetkilisi tarafından yerine getirileceği ve taşınır kontrol yetkilisi ile taşınır kayıt yetkilisi görevinin aynı kişide birleşmeyeceği belirtilmiştir. Maddenin devamında ise taşınır kayıt yetkililerinin ve taşınır kontrol yetkililerinin görev ve sorumlulukları sıralanmıştır.

Taşınır kayıt yetkililerinin ve taşınır kontrol yetkililerinin atanması Yönetmelik'te sıralanan görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi açısından gereklidir. Ayrıca taşınır kontrol yetkililerinin taşınır kayıt yetkililerinin yapmış olduğu kayıt ve işlemleri kontrol etme görevlerinin bulunması nedeniyle söz konusu görevlerin farklı kişilere verilmesi gerekmektedir.

Belediyece bu alanda yapılan görevlendirmeler incelendiğinde taşınır kontrol yetkilisi ile taşınır kayıt yetkilisi görevinin aynı kişide birleştiği tespit edilmiştir.

C) Müdürlüklerce Tüketim Malzemeleri Defteri ve Dayanıklı Taşınır Defterinin Tutulmaması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Defterler" başlıklı 9'uncu maddesinde; Tüketim Malzemeleri Defterinin tüketim malzemelerinin kayıtlarını, Dayanıklı Taşınır Defterinin ise dayanıklı taşınır kayıtlarını takip etmek için kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

İdarenin uygulamada tüketim malzemelerine ve dayanıklı taşınırlara ilişkin herhangi bir defter tutmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulgu konusu hususlara iştirak etmiş olup bulgu konusu hususların yerine getirileceğini ifade etmiştir.

İdarenin taşınır mal yönetiminde ilgili riskleri ortadan kaldırmaya yönelik çalışmaları yapması gerekmektedir.

BULGU 24: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Belediye ile yetkili sendika arasında yapılan Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na aykırılık oluşturan hükümlerin konulduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kanunu'nun "Mahalli İdarelerde Sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddenin birinci fıkrasında, "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir." hükmü; ikinci fıkrasında, "Yapılacak sözleşme, toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanır ve sözleşme süresi hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemez. Mahalli idareler genel seçim tarihini izleyen üç ay içerisinde de toplu sözleşme dönemiyle sınırlı olmak üzere sözleşme

yapılabilir. Bu sözleşmeye dayanılarak yapılan ödemeler kazanılmış hak sayılmaz.” hükmü yer almaktadır.

Belediye ile Sendika arasında 15.04.2024 tarihinde imzalanan ve 01.04.2024-31.12.2026 tarihleri arasında uygulanacak sosyal denge sözleşmesinin incelenmesi neticesinde; Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesi'nde, yukarıda belirtilen Kanunlar ve Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme hükümlerine aykırı olarak; “İşverenin Hak ve Yükümlülükleri”, “Sendika ile Üyelerinin Hak ve Yükümlülükleri”, “Sendikal Çalışmalar”, “Sosyal Haklar ve Eğitim”, “İşyeri Kurulu” gibi başlıklar altında ifadelere yer verildiği tespit edilmiştir.

Sözleşmenin 23'üncü madde metninde yer alan “*Yeni bir sosyal denge tazminatı sözleşmesi imzalanana kadar, süresi sona eren bu sosyal denge tazminatı sözleşmesinin yürürlüğü devam eder.*” ifadesi 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin ikinci paragrafında yer alan sözleşmenin toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacağı hükmüne aykırılık oluşturmaktadır.

İdare, yukarıda açıklanan tespit için yazılı cevabında, bulguda yer alan hususların yerine getirileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, yetkili sendika ile yapılacak sosyal denge tazminatı sözleşmelerinde konusu ile bağdaşmayan hükümlere yer verilmemesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>